

సాధన తెలుగు

కీ బుక్

క్లాస్: 5

Sadhana Publications

Hyderabad, Telangana.

Email : sadhanapublications@gmail.com

Web : www.sadhanapublications.com

తల్లిభారతి! వందనం (పేజీ - 5)

- II) మీరు ఎవరెవరికి ఎప్పుడు “ వందనం ” చెబుతారో రాయండి.
1. దైవ ప్రార్థన చేసినప్పుడు, గుడికి వెళ్ళినప్పుడు వందనం చేస్తాము.
 2. పండుగ రోజులలో, పుట్టిన రోజునాడు పెద్దవారికి వందనం చేస్తాము.
 3. గురువులు, పండితులు ఎదురైనప్పుడు వందనం చెబుతాము.
- III) క్రింది పదాలను సొంతవాక్యాల్లో ఉపయోగించండి.
1. మేము మా ఇంట్లో ప్రతిరోజు దేవునికి వందనం చేస్తాము.
 2. సరిహద్దుల్లో గల సైనికులు ఎల్లవేళలా దేశాన్ని రక్షిస్తారు.
- IV) గేయం చదివి క్రింది ఖాళీలను పూరింపుము.
1. జాతి గౌరవం పెంచెదమమ్మా.
 2. కులమత బేదం మరచెదము.
 3. కలతలు మాని మెలగెదము.
 4. మానవులంతా సమానులంటూ
 5. మమతను సమతను పెంచెదము.

సుమతీ శతక పద్యములు (పేజీ - 8)

- I) క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు వ్రాయుము.
1. శివుని యొక్క స్నేహితుడు కుబేరుడు.
 2. తనకు కీడు చేసిన వాడికి కూడా మేలుచేసేవాడు నేర్పరి.
 3. మనిషికి అతని యొక్క కోపమే అతనికి శత్రువు.
 4. గురువు ఆజ్ఞను జవదాటరాదు.

III) క్రింది ఖాళీలను పూరింపుము.

1. తన శాంతమె తనకు రక్ష.
2. పాఠకుమీ రణమందున
3. తన దుఃఖమె నరకమండు తథ్యము సుమతీ !
4. దూరకు మీ బంధుజనుల దోషము సుమ్మీ !

శిబి చక్రవర్తి (పేజీ - 12)

V)	నామవాచకం	సర్వనామం	విశ్లేషణం	క్రియ
	ధర్మరాజు	వారి	ఉత్తమగుణాలు	చెప్పబడుతున్నాయి
	హరిశ్చంద్రుడు	ఇతరులకు	గొప్పదాతలు	జీవనం చేశారు
	శిబిచక్రవర్తి	ఆయన	ధర్మపాలన	అనుకున్నారు
	ఉశీనర	అందరూ	సుఖజీవనం	చేస్తున్నాడు
	ఉశీనరుడు	అప్పుడు	సత్యగుణం	చదువుకుందాం
	మాధవి	మనం		మొదలుపెట్టారు

VI) క్రింది పదాలను సొంతవాక్యాలలో ఉపయోగించండి.

1. నాకు జ్వరం వచ్చినప్పుడు మా అమ్మ వినాయకుని శరణు వేడింది.
2. ఎంతో మంది బీదపిల్లలు ఆకలితో నకనక లాడుతున్నారు.
3. శ్రీ కృష్ణుడు ద్రౌపదికి అభయం ఇచ్చాడు.

VII) ఈపాఠంలో ఈక్రింది మాటలు ఎవరు,ఎవరితో అన్నారో రాయండి.

1. పై మాటలను శిబి చక్రవర్తి పావురంతో అన్నాడు.
2. పై మాటలను డేగ శిబిచక్రవర్తితో అన్నది.
3. పై మాటలను పావురం శిబిచక్రవర్తితో అన్నది.

వ్యాకరణ పునశ్చరణ (పేజీ - 13)

I) ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. దాతపేరు రంతిదేవుడు. పేర్లను తెలిపే పదాలను నామవాచకాలు అంటారు.
2. రంతిదేవుడు గొప్పదాత. గుణాన్ని తెలిపే ఈ పదాన్ని విశేషణము అంటారు.
3. 'ఆయన' అనే పదం రంతిదేవునికి బదులుగా వాడబడింది. ఇటువంటి పదాలను సర్వనామాలు అంటారు.
4. పై వాక్యంలోని క్రియాపదం 'చేశాడు'.

బంగారు పండ్లు (పేజీ - 17)

III) క్రింది పదములను సొంత వాక్యములలో నుపయోగించి రాయండి.

1. పెద్దలకు నమస్కారం చేసినప్పుడు కలకాలం సుఖంగా వుండమని దీవిస్తారు.
2. ఉపాధ్యాయ దినోత్సవం నాడు పిల్లలు తమగురువులకు శాలువాకప్పి గౌరవిస్తారు.
3. పండుగ రోజులలో మేము పిండివంటలు చేసుకొని భక్షిస్తాము.

IV) క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. కాపువాడు కొన్ని మామిడి టెంకలను భూమిలో నాటుచున్నాడు.
2. ముసలివాడిని చూచిన రాజు తన పరివారంతో "ఈ ముసలి వాడు వెర్రివానివలెవున్నాడు. అతడు ఇంకా ఎంతకాలం బ్రతుకదలచి ఈ రోజు మామిడి టెంకలను

పాతుచున్నాడో కదా ! కాటికి కాళ్ళు చాచుకొన్న ఈ ముదుసలి మామిడి పండ్లను తినుటకు కలకాలం బ్రతుకదలచి కాబోలు ఈ పని చేయుచున్నాడు. లేనిచో ఈనాడు ఈ పనిచేస్తూ కాలం వృథా చేయుట ఎందుకు?” అని పలికెను.

3. రాజు మాటలు విన్న ముసలి వాడు తాను నాటుచున్న చెట్ల పండ్లను తినదలచి తను ఆపని చెయ్యటం లేదని, పూర్వం మన పెద్దవారు. అనుసరించిన మార్గమునే తాను కూడా అనుసరించుచున్నానని జవాబు చెప్పెను.
4. ముసలి వాని మాటలకు సంతోషించిన రాజు ఆ వృద్ధుని గౌరవించి ప్రేమతో అతనికి ఏడు బంగారు కాసులను బహుమతిగా ఇచ్చెను.
5. ముసలి వాడు సంతోషముగా రాజుతో “రాజా ! ఈనాడు నేను నాటిన ఈ మామిడి విత్తనములు వృథాకాలేదు. నాటిన తొలి రోజే నాకు అవి ఏడు బంగారు నాణెములను ఇచ్చినవి” అని పలికెను.

అవ్యయము (పేజీ - 18)

I) క్రింది వాక్యములలోని అవ్యయములను గీతగీసి గుర్తించుము.

1. ఆ ఇల్లు భలే బాగుంది.
2. వర్షాలు పడ్డాయి కాబట్టి నీటి కొరతలేదు.
3. అయ్యో! నీకు దెబ్బ తగిలిందా?
4. కౌరవులు మరియు పాండవులు అన్నదమ్ముల పిల్లలు.
5. వాడు మిక్కిలి తెలివిగలవాడు కావున వాడిని ఎవరూ మోసగించలేరు.

కనువిప్పు (పేజీ-22)

- V. క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు వ్రాయుము.
1. శ్రీ కృష్ణదేవరాయలు విజయనగరసామ్రాజ్యానికి రాజు. ఆయన చక్కని పాలకుడు, కవి, కళాపోషకుడు.
 2. శ్రీ కృష్ణదేవరాయల ఆస్థానంలో ఎనిమిది మంది కవులు కలరు.
 3. తిమ్మరుసు సలహా ప్రకారం శ్రీకృష్ణదేవరాయలు రాజ్యంలోని రాజోద్యోగులను, పెద్దలను పిలిపించి ఇంటికొక మేలుజాతి గుర్రము నిచ్చెను. గుర్రాల పోషణ కోసం కొంత ధనమిచ్చి వాటిని జాగ్రత్తగా పోషించమని చెప్పెను. అంతేగాక బాగా పోషించిన వారికి మంచి బహుమతి నిచ్చి సత్కరిస్తానని చెప్పెను.
 4. తెనాలి రామలింగనికి రాజుగారిచ్చిన గుర్రాన్ని పోషించడం కష్టంగా మారింది. అందుచేత ఆ గుర్రాన్ని కడలడానికి వీలులేని, గాలి, వెలుతురు రానటువంటి ఒక చిన్న గదిలో కట్టేసి తలుపులు మూసి బంధించెను. అంతేగాక ప్రతిరోజు ఒక కిటికీ ద్వారా గుప్పెడు ఎండు గడ్డి పరకలను మాత్రమే ఆహారంగా వేసేవాడు. ఇందువలన ఆ గుర్రం ఆహారం చాలక బక్క చిక్కిపోయింది.
 5. రాయలవారు తాను రామలింగనికి ఇచ్చిన మేలు జాతి గుర్రం బాగా బలిసి వుంటుందని తలపోసెను. గుర్రాన్ని చూడడం కోసం గది తలుపులు బద్దలు కొట్టించగా బక్కచిక్కి చావటానికి సిద్ధంగా వున్న గుర్రాన్ని చూసేసరికి రాయలవారికి బాగా కోపం వచ్చింది.
 6. తనపై కోపగించిన రాయలవారితో రామకృష్ణుడు “మహారాజా ! మన్నించండి. దేశభక్తులందరూ గుర్రాలను పోషించలేరు అనే విషయాన్ని తెలియజెయ్యటానికి నేను ఇలా చేశాను. ఎవరు ఏ పని చేయగలరో వారికి మాత్రమే ఆ పని అప్పగిస్తే బాగుంటుంది అని చెప్పడానికి ఇలా చేశాను. క్షమించండి” ! అని వేడుకొన్నాడు.

VI) జతపరచుము.

1. శ్రీ కృష్ణ దేవరాయలు	కవులు	(4)
2. తెనాలి రామకృష్ణుడు	మంత్రి	(3)
3. తిమ్మరుసు	వికటకవి	(2)
4. అష్టదిగ్గజములు	రాజు	(1)

VII) ఈ పాఠంలో వచ్చిన ఐదు ద్విత్వాక్షర, సంయుక్తాక్షరపదములు రాయండి.

ద్విత్వాక్షరపదాలు	సంయుక్తాక్షరపదాలు
1. తిమ్మరుసు	1. శ్రీ కృష్ణదేవరాయలు
2. దిగ్గజములు	2. రామకృష్ణుడు
3. గుర్రాలు	3. సామ్రాజ్యము
4. బక్కచిక్కిపోయింది	4. ప్రోత్సాహం
5. గడ్డము	5. ఆశ్విక దళము

భాషాభాగములు (పేజీ - 23)

I) ఖాళీలను పూరించుము.

1. క్రియ	2. నామవాచకము	3. సర్వనామము
4. అవ్యయము	5. విశేషణము	

II) నిర్వచనము.

1. పేర్లను తెలుపునది.
2. నామవాచకమునకు బదులుగా వాడబడునది.
3. పనిని గురించి తెలుపుపదము.
4. నామవాచకము, సర్వనామముల గుణమును తెలుపునది.
5. లింగవచన, విభక్తులు లేనిది.

III) జతపరచుము.

1.	శ్రీ కృష్ణుడు	విశేషణము	(5)
2.	అది	అవ్యయము	(4)
3.	పరిగెత్తుచున్నాడు	నామవాచకము	(1)
4.	అయ్యో !	సర్వనామము	(2)
5.	ఎత్తైన	క్రియ	(3)

స్వచ్ఛభారత్ (పేజీ - 27)

IV) సొంతవాక్యాలు.

1. ముసలివారికి పెన్నులు ఇచ్చి ప్రభుత్వం వారికి చేయూతను ఇస్తోంది.
2. మనిషి జీవించటానికి గాలి, నీరు, ఆహారం చాలా అవసరం.
3. సంపెంగ పూలు మంచి సువాసనను వెదజల్లుతాయి.
4. పండ్లు కోసేటప్పుడు చాకును జాగ్రత్తగా పట్టుకోవాలి.

V) ప్రశ్న - జవాబులు.

1. వాతావరణ కాలుష్యం వలన కడుపులో తిప్పటం, వాంతులు, తలనొప్పి, జ్వరం మొదలైన అనారోగ్యాలు కలుగుతాయి.
2. బాలాకు తను, వాళ్ళ అక్క మరియు వాళ్ళ స్నేహితులందరు కలిసి స్వచ్ఛ భారత్ కు సంబంధించిన పోస్టర్లను తయారు చేయాలనే అయిడియా వచ్చింది. ఈ పోస్టర్ల మీద రోడ్లను శుభ్రం చేస్తున్నవారి బొమ్మలను అతికించటం ద్వారా 'స్వచ్ఛభారత్' గురించి అందరికీ తెలియజేయాలని అతని ఆలోచన.
3. రమ్య 'స్వచ్ఛభారత్' కార్యక్రమం కోసం కొంతమంది స్నేహితులతో పోస్టర్ల మీద బొమ్మలు వేయిస్తానని చెప్పింది. మరి కొంతమందితో కలిసి స్వచ్ఛభారత్ కు సంబంధించిన వాక్యాలను సేకరించి ఆ బొమ్మల క్రింద రాసి పోస్టర్లను తమ వీధిలోను, పక్కవీధిలోను పెట్టి అందరికీ ఈ కార్యక్రమాన్ని గురించి తెలుపుదామని చెప్పింది.

VI) కింది వాక్యాలు ఎవరు, ఎవరితో అన్నారో రాయండి.

1. ఈ వాక్యాన్ని బాలు వాళ్ళ నాన్నతో అన్నాడు.
2. ఈ వాక్యాన్ని రమ్య తన తండ్రితో పలికింది.
3. రామారావు తన పిల్లలైన బాలు, రమ్యలతో పై వాక్యాన్ని అన్నాడు.

వ్యాకరణం (పేజీ - 28,29,30)

బి. మిగిలిన వాక్యములలో కర్తను గుర్తించి వ్రాయండి.

ఆ. వాల్మీకి ఇ. నాన్న ఈ. కవిత ఉ. పవన్

ఎ. కర్మను తెలియజేసే పదాలను గురించుట.

అ. రామాయణము ఆ. అంగడి

ఇ. తులసి మొక్కలు ఈ. కుక్క

I) కర్త - కర్మ - క్రియలను వేరు చేసి పట్టికలో రాయండి.

కర్త	కర్మ	క్రియ
1. శ్రీ రాముడు	రావణుడు	ఓడించెను
2. గురజాడ	కన్యాశుల్కం	రచించెను
3. కులీకుతుబ్షా	చార్మినారును	నిర్మించెను
4. డేగ	పావురమును	తరుముచున్నది
5. శివ	కథల పుస్తకం	చదువుచున్నాడు

భద్రాద్రి పోదాము వస్తారా ! (పేజీ - 33)

II) ప్రశ్న - జవాబులు.

1. తాత పిల్లలను పడవెక్కి భద్రాద్రికి పోదాము వస్తారా ? అని అడిగాడు.
2. భద్రాద్రి వెడితే గోదారిని, రామయ్యను, సీతను, లక్ష్మణుని, హనుమంతుని మరియు కొండలు, కోనలు చూసి రావచ్చు.
3. భద్రాద్రి లక్ష్మణుని చూచిన తరువాత పిల్లలు సోదరసేవను గురించి నేర్చుకొంటారు.

III) లింగముల పట్టిక.

పుంలింగం	స్త్రీలింగం	నపుంసకలింగం
రామయ్య	సీతమ్మ	పడవ
హనుమంతుడు		కోనలు
తాత		గోదారి
లక్ష్మన్న		కొండలు

IV) పేరా చదివి , . ! ? లను వుంచుట.

పూర్వం ఒక అడవిలో ఒక నక్క, కాకి, పులి స్నేహంగా వుండేవి. అవి ఒకనాడు ఆ అరణ్యంలో తిరుగుతున్న బాగాబలిసిన ఒక ఒంటెను చూశాయి. వెంటనే అవి దాని వద్దకు వెళ్ళి, “నువ్వు ఎక్కడి దానవు ? నీ పేరు ఏమిటి ? ఇక్కడికి ఎందుకు వచ్చావు?” అని ప్రశ్నించాయి.

ఆ మాటలకు ఆ ఒంటె “స్నేహితులారా ! నా పేరు నీలగ్రీవుడు. నా యజమాని బాధపడలేక నేను పారిపోయి ఈ అడవిలోకి వచ్చాను !” అని చెప్పింది.

మన పండుగలు (పేజీ - 39,40)

V) క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. ఉగాది, వినాయకచవితి, దసరా పండుగలను తొమ్మిది రోజుల పాటు చేసుకొంటారు.
2. ఉగాది పండుగ చైత్ర శుద్ధ పాడ్యమి నాడు వస్తుంది.
3. వినాయకచవితి నాడు అనేక రకాల విగ్రహాలను పెట్టి వినాయకుడిని పూజిస్తారు. విఘ్నాలకు అధిపతి అయిన వినాయకుడి ప్రకృతిలో లభించే నేరేడు, మారేడు, జిల్లేడు, గరిక మొదలైన 21 రకాల ఆకులతో పూజించి తమ పనులను ఆటంకాలు కలుగకుండా చూడమని ప్రార్థిస్తారు.

4. సంక్రాంతి పండుగను భోగి, మకర సంక్రాంతి, కనుము అనే పేర్లతో మూడు రోజులు చేసుకొంటారు. ఇంటిముందు పెద్దపెద్ద ముగ్గులు వేస్తారు. బొమ్మల కొలువు పెడతారు. భోగినాడు భోగిమంటలు వేస్తారు. పిల్లలకు భోగిపళ్ళు పోస్తారు. సంక్రాంతి నాడు పొంగలి చేసి దేవునికి నైవేద్యం పెడతారు. గాలిపటాలు ఎగురవేస్తారు. మూడవ రోజైన కనుము నాడు పశువులను అలంకరించి, పూజించి పశువుల పండుగ జరుపుకొంటారు.
5. రంజాన్ పండుగను 'ఈద్', 'ఈద్ -ఉల్- ఫితర్' అనే పేర్లతో పిలుస్తారు.
6. క్రిస్మస్ పండుగను ఈవ్, క్రిస్మస్, బాక్సింగ్ దినం అనే పేర్లతో మూడు రోజులు జరుపుకొంటారు. ఇవి ప్రతి సంవత్సరం డిసెంబరు 24, 25, 26 తేదీలలో వస్తాయి.

VI) ఖాళీలను పూరించుము.

1. ఈద్, క్రిస్మస్, బాక్సింగ్ దినం
2. భోగి , సంక్రాంతి, కనుము
3. నరకచతుర్దశి, దీపావళి, అమావాస్య
4. స్వాతంత్ర్యదినం, గణతంత్రదినం

VII) జతపరచుము.

1. ఉగాది	దేవీనవరాత్రులు	(4)
2. రంజాన్	గణేశ్ చతుర్థి	(3)
3. వినాయకచవితి	ఈద్, ఈద్-ఉల్ - ఫితర్	(2)
4. దసరా	యుగాది, సంవత్సరాది	(1)

శతక పద్యములు (పేజీ - 43)

I) క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు వ్రాయుము.

1. అల్పుడు ఎప్పుడూ గర్వంగా మాట్లాడుతాడు. కాని మంచివాడు. మెల్లగా, నిరాడంబరముగా మాట్లాడుతాడు.
2. జన్మ భూమికంటె సుఖాన్నిచ్చే స్వర్గం వేరేలేదు. మాతృభాష కంటె తీయనైన భాష మరియొక్కటి లేదు. అదే విధంగా కన్నతల్లి కంటె గొప్పదైవం వేరేలేదను విషయములను తెలుగుబిడ్డగా నేను తెలుసుకొనవలెను.
3. మంచి మిత్రుడు చెడ్డపనులు చేయకుండా నివారించును. మంచిపనులను చేయుటకు ప్రోత్సహించును. మిత్రుని యొక్క రహస్యములను దాచును, సద్గుణములను ప్రోత్సహించును. ఆపదలో నున్న మిత్రుడికి సహాయము చేయును. ధనము లేనప్పుడు సహాయము చేయును. ఇవి మంచి మిత్రుని యొక్క లక్షణములు.
4. మంచివారితో స్నేహం చేయటం వలన సంపద పెరుగుతుంది. పేరు ప్రతిష్ఠలు కలుగుతాయి. సంతృప్తి వస్తుంది. పాపములన్ని తొలగిపోతాయి.

II) ఖాళీలను పూరించుము.

1. కనకంబు మ్రోగునా	2. స్వర్గంబువేరేది
3. లక్షణంబుల	4. పాపములను చరచు

III) సొంతవాక్యాలు.

1. కృష్ణుని యొక్క కన్నతల్లి దేవకీదేవి.
2. మా అన్నయ్య పెళ్ళి ఎంతో ఆడంబరముగా జరిగింది.
3. కౌరవులు, పాండవులు రాజ్యమును పంచుకొనిరి.

మనజాతిరత్న - పి.వి. సరసింహారావు (పేజీ - 48)

V. క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. దక్షిణ భారతదేశం నుండి తొలిసారి ప్రధాని పదవిని చేపట్టినవారు పి.వి.నరసింహారావుగారు. ఆయన 1991 నుండి 1996 వరకు ప్రధానమంత్రిగా తన సేవలను దేశానికి అందించారు.
2. పి.వి.నరసింహారావుగారి పూర్తిపేరు పాములపర్తి వెంకట నరసింహారావు. ఆయన జూన్ 28, 1921 వసంవత్సరంలో ఇప్పటి తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని వరంగల్ జిల్లాలో గల లకినేపల్లి గ్రామంలో జన్మించారు.
3. పి.వి.నరసింహారావుగారు బహుభాషాపండితుడు. ఆయన ఎన్నో కథలు, కవితలు రాశారు. ఇతర భాషల నుండి తెలుగు, హిందీ భాషలలోకి అనేక పుస్తకాలు అనువదించారు. విశ్వనాథ సత్యనారాయణ గారు రాసిన “వేయిపడగలు” అను పుస్తకమును “సహస్రఫణ్” అను పేరుతో హిందీలోకి అనువదించారు.
4. పి.వి.నరసింహారావు గారిని ప్రజలు ‘అపరచాణుక్యుడు,’ ‘భారత ఆర్థిక సంస్కరణలకు తండ్రి,’ ‘జ్ఞానసింధువు’ అను అనేక పేర్లతో కొనియాడారు.

VI) క్రింది ఖాళీలను పూరించుము.

- 1) కవిసామ్రాట్ 2) వేయిపడగలు 3) సహస్రఫణ్ 4) తెలుగు

కాలములు (పేజీ - 50)

I) క్రింది వాక్యములు ఏకాలములో నున్నవో రాయండి.

1. వర్తమాన కాలము	2. భూతకాలము
3. భవిష్యత్ కాలము	4. భవిష్యత్ కాలము
5. భూతకాలము	6. వర్తమాన కాలము

II) క్రింది వాక్యములను ఇతర కాలములలోనికి మార్చి వ్రాయుము.

1. నేను అన్నము తిన్నాను.

నేను అన్నము తింటాను.

2. ఈ రోజు మా అక్క ఢిల్లీ వెళ్ళుచున్నది.

రేపు మా అక్క ఢిల్లీ వెడుతుంది.

3. మేము మా ఇంటివెనుక ఖాళీస్థలములో పూలమొక్కలు నాటాము.

మేము మా ఇంటివెనుక ఖాళీస్థలములో పూలమొక్కలు నాటుచున్నాము.

దీనిపేరేమి? (పేజీ - 55)

III) ఈ క్రింది పదాలకు వ్యతిరేకపదాలు రాయండి.

1. అనవసరం 2. సుఖం 3. నిస్సహాయం

4. గొప్పవారు.

V) ప్రశ్న - జవాబులు.

1. తమ పాఠశాలలోని విద్యార్థులు నీరు, ఆహారం, విద్యుత్తు మరియు ధనం అను వాటిని వృధా చేస్తున్నారని ప్రధానోపాధ్యాయిని చెప్పెను.

2. నీటిని వృధా కాకుండా ఈ క్రింది పద్ధతుల ద్వారా పొదుపు చేయవచ్చునని రమ్మి చెప్పింది. అవి 1. బడిలోగాని, వీధిలోగాని, ఇంట్లోగాని పంపునుండి వృధాగా నీరు పోతూ వుంటే వెంటనే ఆ పంపుని కట్టేయాలి. 2. పంపునీటిని బక్కెట్లలో పట్టుకొని వాడుకోవాలి. 3. త్రాగే నీటిని అవసరమైనంత వరకే గ్లాసులో నింపుకోవాలి. 4. వర్షం నీరు వృధాగా పోకుండా ఇంకుడు గుంతలు తవ్వి జాగ్రత్త చేయాలి.

3. విద్యుత్తుతో మనం ఇంట్లో వాడుకొనే వస్తువులు బల్బులు, టీ.వి, ఫ్యాను, ఫ్రిజ్, రైస్ కుక్కర్, వాషింగ్ మెషీన్, మిక్సీ, ఎ.సి, కంప్యూటర్, మోటార్లు మొదలైనవి.

4. సూర్య తన ప్రసంగంలో తల్లి తండ్రులు బాక్సులో పెట్టి యిచ్చిన ఆహారాన్ని పిల్లలు సరిగ్గా తినకుండా చెత్తబుట్టల్లో, చెట్లవెనకాల, కుర్చీల కింద పారేస్తున్నారని చెప్పెను. అంతేగాక ఇళ్ళలోను, ఫంక్షన్లలోను తినుబండారాలను కంచం నిండా వేసుకొని తినలేక పారేస్తూ ఆహారాన్ని వృధా చేస్తున్నారని చెప్పాడు.

5. బడి పిల్లలంతా “వృధాచేయడం మానేద్దాం ! సదా పొదుపును పాటిద్దాం ! అన్నిటా అభివృద్ధిని సాధిద్దాం !” అని ప్రతిజ్ఞ చేశారు.

సామెతలు - జాతీయాలు (పేజీ - 57,58)

II) ఈ క్రింది బొమ్మల సాయంతో సామెతలు చెప్పండి రాయండి.

1. పులిని చూసి నక్క వాతపెట్టుకొన్నట్లు.
2. దీపం వుండగానే ఇల్లు చక్కబెట్టుకోవాలి.
3. కుక్క కాటుకు చెప్పు దెబ్బ.
4. కోతికి కొబ్బరికాయ దొరికినట్లు.
5. కాలు కాలిన పిల్లిలా తిరుగుట.
6. లేడికి లేచిందే పరుగు.
7. రోలు వెళ్ళి మద్దెలతో మొరపెట్టుకొంది.
8. అందని ద్రాక్ష పళ్ళు పుల్లన.

జాతీయాలు (పేజీ - 59)

I) సామెతలను సరిచేసి వ్రాయుము.

1. ఎంత చెట్టుకి అంతగాలి.
2. అదుగో పులి అంటే ఇదుగో తోక.
3. ముందు నుయ్యి వెనుక గొయ్యి.

విభక్తులు - ప్రత్యయములు (పేజీ - 61)

I) వాక్యములలోని ఖాళీలను సరియైన ప్రత్యయములతో పూరించుట.

1. రాముడు అడవికి వెళ్ళెను.
2. నేను బడిలో గాంధీజీ గురించి ఉపన్యాసం ఇవ్వాలి.
3. శ్రీ రామునితో పాటు సీత, లక్ష్మణుడు అడవికి వెళ్ళారు.
4. దేవుని దయ వలన నేను పరీక్ష బాగా రాశాను.
5. ఈ కలమును వాడికి ఇవ్వాలి.
6. హరి కంటే గోపి పెద్దవాడు
7. పాప కొరకు అమ్మ బజారు నుండి ఆ బొమ్మ తెచ్చింది.
8. ఓ సీతా! తొందరగా రా!

II) క్రింది విభక్తులకు ప్రత్యయములను వ్రాయుము.

1. షష్ఠీవిభక్తి - కిన్, కున్, యొక్క, లోన్, లోపల
2. ప్రథమా విభక్తి - డు, ము, వు, లు
3. చతుర్థీవిభక్తి - కొరకున్, కై
4. ద్వితీయావిభక్తి - నిన్, నున్, లన్, కూర్చి, గురించి

సుగుణ సుధ (పేజీ - 64)

I) క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. విద్య అనెడి సంపద చాలా గొప్పది. దానిని ఎవరు బలవంతముగా తీసుకోలేరు. దొంగలు ఎత్తుకు పోలేరు. అన్నదమ్ములు పంచుకొనలేరు. అట్టి సంపదను కలిగినవాడు లోకములో మిక్కిలి గొప్పవాడు.
2. మంచివారితో స్నేహం చేయుట వలన సామాన్యుడు కూడా ఆ మంచి వారి గుణాలను నేర్చుకొంటాడు.
3. మంచివారు ఇతరులనుండి ఏమీ కోరకుండానే వారికి సహాయం చేస్తారు. ఇది మంచి వారి యొక్క సహజ లక్షణం.

4. చెట్లు జీవించి వున్నంత కాలం పండ్లనిస్తాయి. అంతేగాక అది చనిపోయిన తరువాత కూడా వాటి (కాండము) శరీరము మానవులకు ఎన్నో రకాలుగా ఉపయోగపడుతుంది. కాబట్టి త్యాగగుణమునకు చెట్లును గురువులుగా చెప్పవచ్చును.

II) ఖాళీలను పూరించుట.

1. విశ్వ వర్ధనంబు విద్యాధనమురా
2. పుష్పసౌరభంబు పొందుదా దారంబు
3. ఇనుడు వెలుగు నిచ్చు, ఘనుడు వర్ణము నిచ్చు
4. త్యాగభావమునకు తరువులే గురువులు